

POLITIKKUR

Verður sjálfstýris-flokkurinn avtíkin?

TÆÐ ER LIKT TIL, AT SJÁLSTÝRISFLOKKURIN NÚ ER SO ILLA Á HOLDUM KOMIN, IÐ RÆDDIST EITT NYVAL EITT ENDAMÁL: AT AVTAKA SEG SJÁLVAN OG AVREIÐA LIKID TIL FÓLKAFLOKKIN

MENN HAVA HILDIÐ, AT FRAM UM ALLAR AÐRAR VÖRU TÍÐVELDISMENN, IÐ RÆDDIST EITT NYVAL ELLA EITT KOMANDI VAL: MEN VERULEIKIN ER TANN, AT EISINI AÐRIR RISTAST Í BROKUNUM — EITT NÚ SJÁLSTÝRIS FLOKKURIN, IÐ ÆTLANDI HEVUR GIVIÐ UPP ALLAR LIVSVÖNIR

Uppskot at avtaka flokkinn

Nýliga varð hildin fundur í Klakksvík millum nakrar av oddamönnum har norðuri. Á hesum fundi kom vælkendur, ein hin stokkonservativasti og mest hðaligi í hesum flokki við beinleiois uppskoti um at avtaka flokkinn og avreiða hann við allari hðaðskógvamentan til fólkaflakkin, ti hovuðsteiosta flokksins kennir seg ikki væl uttan á hinum svartasta afturhaldsbásinum

Mælt var til at geva seg undir Hákon Djurhuusar veingjaskjól og møguliga fáa aðrar við, ið kortini ikki tjóðveldisflokkinn, í hesum við fangi mugu menn hava havt í huga, hvat mætastu tjóðveldismenn hava sagt og siga,

at teirra fremsta endamál við »sjálfstýrissamgonguni« var at knasa hinar sokallaðu »sjálfstýris flokkar«, ti teir einsamallir vilja hava patent at umboða alt, ið gongur undir heitinum »sjálfstýri«.

Tað er tó ikki lætt at skilja, hví hesir sokallaðu »sjálfstýrisflokkar« eru so hebbareiddir — hóast aðurnevnda leka — fyrri tjóðveldisflokkinum, sum hvarja einastu ferð hefur níkkað og givið eftir, tá Hákon hefur rætt út sína almáttarligu revsandi hond.

Storstur hefur angistin verið í Dagblaðnum, ið hefur leita á hót í kostinum eftir ír blókum at tveita eftir oddamönnum fyrri allan møguligan ódugnaskap.

Víst hefur hetta stýrið víst eitt ókent evna- og virkisloysi; men hetta rakar tjóðveldisflokkinn eins hart og allar hinar samgonguflokkarnar.

Tað nyttar lítið at draga einstakar menn fram og gera teir til syndabukkar. Heldur máttu teir í sameiningi tikið hina fullu ábyrgðina, ti Føroya fólk metir allar javnt, ið staðið hava aftanfyrri hetta »loppusirkuse«.

* Sjálfstýrisflokkurinn kom fram * í 1906, men hefur ongatíð * realistiskari politikk uttan við * undantak av árunum, tá menn * sum Louis Zachariasen, S. P. * Zachariasen og Jóhan Kallsoy * leiddu flokkinn — og hetta * tíðarskeið var ikki alt tespu- * ligt. Serstakliga Louis Zacha- * riasen kom at standa í and- * glettinum — maðurin, ið ikki * lat seg kúga ella trýsta av teim * um nazi-líku kreftunum, ið * vóru frammi í bardagaárunum. * Sjálv ikki javnaðarmenn og * umboðsmenn arbeidarafljóðar- * innar vóru fyrri slíkum for-

* fylgilsu sum Louis Zachariasen, * tá kapitalistarnir vóru gramm- * astir at dansa sín krypsulsdans * um gullkálvin; men hetta er * alt gloymt — fyrst og fremst * av hansara arvingum, sum nú * leita sær veingjaskjól hjá dokk * astu afturhaldi, ið nakrantíð

* hefur sæð dagsins ljós í Fø- * oyum — fólkaflakkinum!

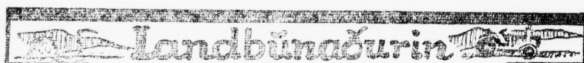
Tað er einki at ivast í, at sokallaðir »sjálfstýrismenn« uttan himpr avreiða seg til fólkaflakkin

við hð og hár Hetta eigur at gleða Hákon Djurhuus, lógmann, ti hetta eru veruligur politiskur stórsigur, at argastu mótsstöðumenn, ið valla dugdu at finna so illavorðin orð, ið nærhendis avdúkaði tað, ið teir meintu um lógmann.

Nú eru teir til reiðar at níkka og krúpa fyrri lógmanni. Heil Hákon!

Onkrum rættiligum sjálfstýris- gnanni man tað falla tungt fyrri bróstið, tá hann hugsar um gamla sjálfstýrisflokkinn, sum barst hefur fyrri sjálfstýri síðan 1906, nú skal avtakast sum eitt úrslit av Føroya fyrsta sokallaða »sjálfstýrisslandsstýri« — Føroya »loppusirkuse«.

HOYGGINGIN

Ymsastaðni hefur tað gingið sera illa við hoygggingina, ja, ið stóð- um liggur nógv hoyggj og rotnar, so ringur hefur terrin verið.

Nógv regn og rotnað hefur gjørt tað rættuliga hættisligt hjá mongum at fáa hoyggj til haldar, og hovuðsrúshoyggjbrunnarnir ikki verið konnir í so stórum tali, mundi verið vandi fyrri fódurtíð hjá mongum, ti nú er so mikið og ólitið og veurlagið stóð- ugt so ringt og ólitið litandi og stórvægis umskifti skal til, um hugsningar skal vera um at bjarga ollum hoynum hjá

mongum. Onkunstaðni norðanfyrri verður sagt frá monnum, ið hava upp í 200 byrðar liggjandi, og sum av

hesum hefur longu ligið í longri tíð og kemur vala nakrantíð til haldar. Rúshoyggjbrunnarnir hava verið mongum til hjálpar; men hesin ringi terrin og vandin fyrri ikki at bjarga hoynum, fær ein at hugsa um, um ikki eigur at vera farið undir hoy- turkið, soleiðis sum teir hava tað aðrastaðni — tá leggur vartin í, hvussu terrin skikkar sær.

Hin kapita- listiski andin

er villur og »dynamiskur«.

Hann er fyltur við:

»initiative« fyrri egið »seg sjálvan, peningagjardir, virkisfúsnari« »spekulatione«, »hensynsloysi«, »brutalitiet« spælisti, stríðshugi, »egoismur«, »prestiggjardir, kúgingargjardir, niðurkappingargjardir, og meiri av óndum, siga Sainte Simon, Fouier, Fenerbach, Moses Hess, Wilhelm Weitling, Proudhon, Karl Marx, Friedrich Engels og fleiri hugsjónarmenn og idealistar, Kristus sigur: pengar eru rótin at øllum óndum.

— — — Og kortini skulu vit nýta peningin. Men hann dugur fyrst til fullna at tæna magnaðteini, tá ið sannur kristindómur og sonn sosialisma valda mannasálanum.

Menn og meiningar

Billy Graham meinar

Níðanfyrri skulu vit endurgeva brot úr samroðu, ið javnaðarblaðið »AKTUELT« hefur havt við henda heimskeiða prædikumann

— Hvát meina tygum um hinar stóru religionirnar í heiminum?

— Tað er nógv gott í buddhismuni og islam. Men eg eri mótskildur maður av samanrenningum. Kristin dómurin er nakað heilt serskilt.

— Taka tygum støðu til rasuskilnaðin í USA?

— Hetta er ein moralskur spurningur. Eg eri harðliga ímóti rasuskilnaði.

Hví vóru tygum ikki við í kravgonguni um rasujavnað í Selma?

— Eg demonstrieri uppá ein annan hátt, við at nokta at prædika fyrri einum rasuskildum áhoyraraflokki. Tað havi eg altíð gjørt.

— Trúgva tygum bókstaviga uppá Gamla testamenti, eitt nú skapanarmytuna?

— Tað er eitt ógvuliga symbolski mál í bibliuni. Skapanarmytan

kann umfata øll tey geologisku tíðarskeiðini.

— Eru vit einsamall í himna- rúmdini?

— Tað trúgvi eg ikki. Og møguliga njóta íbúgvamenn á nógvum planetum við sama lag eina paradís tilveru.

— Kunnu tygum gera undur- verkir?

— Nei. Men Gud kann.

— Um tygum ikki vóru prædiku maður, hvat vildu tygum so verið?

— Bónði.

— Er tað ikki eitt slag av massa- suggestión, tygum gera á tygara fundum?

— Tað er massasuggestión alla- staðni í nútíðarlívinum. Um Jesur hevði lívað í dag, vildi eisini hann gjørt nýttu burtur úr fjarsýni radio og blóðunum.

„Eg var mær í kirkju...“

Soleiðis at grein í »KROSSI« fyrri stutt síðan.

Tá nettupp henda yvirskrift er vald, so er tað tí, at spurningurin um týðningin av at ganga í kirkju varð nevndur, hvat vinnast kann við fastari kirkjugongd. Nú ein sunnudag helt ein av okkara yngstu prestur eina sera væl útgreinaða prædiku í Havnar kirkju, og sami prestur er lærari í kristni, verður sagt. Og víðari verður sagt: »... og lukkuligur tann ungdomur, sum fær sína vitan um kristindóm frá slík um monnum; tí vitan skal til, og ein spurningur er tað, um prest- amir ikki áttu at verið nýttir meira enn teir verða, sum lærarar í kristni; tí tað skuldi tígið væl fyrri hjá teimum — og mundi tað ikki givið teimum eitt inniligi samband við ungdomin — og hjá teim ungu vakt ans fyrri kirkjulivinum?»

Ja hetta er eitt hugtak, sum vert er at geva gætur og nakað sum skúlastjórnin og okkara skúlamynd uggleikar eiga at taka til eftirtektar, tí givið er tað, at bornini eiga at fáa so holla kristni undirvising, sum møguligt er, og tillik undir- vising verður uttan iva best givin

av prestum, sum samstundis hava hovi at skapa eitt gott samband við ungdomin og á tann hátt vekja ans fyrri kirkjulivinum.

Nú er tað so — kann verða sagt uttan at gera nokrum órátt — at ofta verður farið ov lættliga um undirvisingina og religionis undir- visingin hefur tað ikki betur. Tí tað eru teir, sum ikki virða religi- ón stórt sum lærugrein í skúlanum, og av hesi orsök kann tað koma so fyrri í einum skúla, hvar nógvir lærarar starvast, at nettupp hann, ið hefur minst áhuga fyrri hesi grein kann koma at hava religion sum undirvisingar grein, úrslitið verður tá har eftir, og tey, ið koma at líða undir hesum, verða sjálv- sagt bornini.

Sannleikin verður ofta illa lýddur, men hann er neyðgur, um væl skal vera.

Tað er heldur ikki nakar, sum er so blindur fyrri skúlanum og tí ið har fer fram, at hann ikki veit at siga, at munur er í millum lærara- fólk. Tey foreldur, sum fylgja við bornunum, víta alt ov væl um hetta at siga.

D.

Landsstýrið nær um skrædnað

Tvinni mál: sildavirkið í Klakksvík og serstakliga endurnýggjanin av eykaavskrivngarlógini hovuð t/í avleiðingar, at landsstýrið nær um skrædnaði á øðrum sinni.

Fyrra málið sildaverksmiðjan í Klakksvík við broðrunum Laksa- foss á odda var borið fram á ting av lógtingsformanninum Sámal Petersen vegna Norðoya tingmenn og beint í figgarnevndina, har tað gekk ógvuliga harðliga fyrri seg, tá málið kom til umrøðu. Bara javnaðar- og sambandsmenn greiddu atkvøðu fyrri tí. (S. Petersen, upp- skotsstíllari í málinum, er limur í figgarnevndini). Málið varð síðan beint í nevndina til kanningar av virkisfígurleikum, sum soleiðis ætl andi kemur at vera syndabukkur.

Hitt málið var endurnýggjan av lógini um skattafriar eykaavskriv- ingar.

Har komu tjóðveldismenn við broytingaruppskoti — einum goml- um uppskoti hjá javnaðarflokk- inum, ið segði, at eykaavskriv- ingarnar bert skuldu umfata hvørt ein- stakt skip og ikki partafelag við fleiri skipum undir einum.

Hetta elvdi til so mikið stríð, at t. d. fólkaflakksmenn hóttu við at slíta landsstýrið á øðrum sinni, um ikki tjóðveldismenn »tøku sitt uppskot aftur. So hart leikaði á, at kallað var til samgongufund í Tinganesi, har tjóðveldismenn sum altíð máttu bita í hitt søra epli, níkka, krúpa dvina og tæka uppskotið aftur — og geva reiðarunum máljóna- gávu.

SO NÓGV FLYDDU

Seinasta uppperð sigur, at síðan 1945 og móti árslok 1964 flýddu 2,844.430 fólk úr Eysturberlin og Eysturtýsklandi vesturum. Av hesum 20.000 síðan Berlin-múrurin varð gjordur 13. aug. 1961.

Flóttaroyndir síðan 1945 hava kravt 126 mannaliv, sum teir víta um vestanfyrri.

1500 ¼ MILJÓNERAR

Seinastu 10 árinu eru 1500 vestur- týskar vorðir ¼ miljónarar.

Teir hava tikið lut í tí væl um- tókta lottu-spælinum, og við at hava sett kross við tey 6 røtt tölina hava teir vunnið 500.000 D-markar (750.000 kr.)

Vesturtýskland hefur higartil gildið 5 milliárdir markar í lottu- vinningum.